»Alle handelsaftalers moder« er nu på plads

EU og Indien har indgået en historisk aftale om frihandel og samarbejde. Det er en aftale, der åbner begge markeder for hinandens produkter og en lang række tjenesteydelser. Dermed tager EU endnu et vigtigt stik i opgøret med Donald Trumps handelskrige mod alle.



Indiens premierminister, Narendra Modi, meddelte tirsdag, at Indien og EU har indgået en kæmpe aftale om frihandel og samarbejde. Det er en historisk begivenhed. Foto: Adnan Abidi/Reuters/Ritzau Scanpix



Ulrik Harald Bie
ulbi@berlingske.dk

Så er den på plads. Aftalen med Indien er den største aftale, EU nogensinde har indgået med et andet land. Det er en aftale, der omfatter næsten to milliarder mennesker.

Og ikke mindst er det en kæmpe begmand til USAs præsident, Donald Trump, og hans forsøg på at omskabe verdenshandlen til USAs fordel. Sådan er det ikke gået.

EU-kommissionens formand, Ursula von der Leyen, har kaldt den »alle handelsaftalers moder« – den største af dem alle. Det er ikke en overdrivelse.

Aftalen er intet mindre end historisk.

For begge parter gælder det, at presset fra Donald Trump har været den afgørende faktor i, at man har givet de indrømmelser, der skulle til, for at der kunne indgås aftaler, der ikke kun handler om frihandel, men også om samarbejde på en lang række andre områder, herunder sikkerhed.

Det er en aftale, der har været flere årtier undervejs, og hvor forhandlingerne i længere tid har stået stille. Indtil for nylig var Indiens fokus rettet mod Washington, hvor amerikanske præsidenter har arbejdet hårdt for at opbygge et tættere forhold til Indien som modvægt til Kina.

Men alt det har Trump sat over styr.

Han bliver ved med at tage æren for våbenhvilen sidste år mellem Indien og Pakistan, hvilket har ophidset inderne generelt og premierminister Modi i særdeleshed. Trump har erklæret den indiske økonomi for »død« og har lagt 50 procent told på indiske varer – halvdelen af det som straf for, at Indien køber olie i Rusland.

Det gør naturligvis heller ikke noget – set fra Bruxelles – at EUs aftale med Indien er langt bedre end den. som Storbritannien har indgået med sin tidligere koloni. Det viser, hvor vigtigt det er at være en del af verdens førende handelsblok.

Det perfekte partnerskab

For EU er Indien nærmest den perfekte partner. Indien har meget høje toldmure på meget af det, som EU eksporterer, og nu får europæiske og danske virksomheder direkte adgang til verdens hurtigst voksende marked, hvor en ligeledes hastigt voksende middelklasse også meget vel kan være nye kunder for danske kvalitetsprodukter.

Det er ikke mindst en reduktion af tolden på biler, der nu ligger på over 100 procent, der kan skabe et nyt vækstventyr.

Men i modsætning til handelsaftalen med de sydamerikanske lande i Mercosur, så er Indiens landbrugsproduktion ikke et problem. Man vil gerne beskytte sin mejerisektor, men Indien er tropisk og dyrker derfor ikke de samme afgrøder.

Dertil kommer, at Indien forsøger at overtage Kinas rolle som verdens fabrik. Det er produktion og job, der i det store hele allerede er forsvundet fra EU-landene allerede.

Indiens stålsektor vil få særlige betingelser, fordi EU her ønsker at beskytte sin egen industri. Handelsområdet vil nu gøre fælles front mod Kina, der er den egentlige årsag til overproduktionen til verdensmarkedet.

Aftalen er en fjer i hatten for både von der Leyen og Modi. De har i fælles front vist Trump, at den regelbaserede verdenshandel har en fremtid.

For centralt i handelsaftaler er netop stabilitet og klare rammer, der ikke kun fremmer samhandel her og nu, men også langsigtede investeringer.

Det fjerner også en del af smudset fra den handelsforståelse, som EU indgik med Trump i sommer – en aftale, der mest var til USAs fordel.

Aftalen har potentialet til at omforme den globale økonomi for altid. For EU er der den særlige krølle, at den er kronen på værket i et hæsblæsende år på handelsområdet. En lang række aftaler er blevet udvidet og opdateret, blandt andet med Japan, Sydkorea, Canada og Mexico.

Mercosur også historisk

Den store handelsaftale med Mercosur har været undervejs i et kvart århundrede, men humper sig også mod målstregen.

Aftalen er underskrevet, men et snævert flertal i EU-Parlamentet har forsøgt at forhale processen ved at sende aftalen til vurdering i EU-domstolen. Der er blandt andet stor modstand i de grønne og socialistiske grupper i parlamentet, selvom aftalen indebærer de mest vidtgående forpligtelser nogensinde til at stoppe afbrændingen af regnskoven og forbedre arbejdsforhold.

EU-Kommissionen har beføjelserne til at sætte aftalen midlertidigt i gang, hvilket man forventes at gøre.

Argentina er et af Mercosur-landene, og her har præsident Javier Milei indkaldt parlamentet i februar til at forhandle en stor arbejdsmarkedsreform på plads. Men Milei vil også bruge anledningen til at få handelsaftalen med EU godkendt.

Selvom Milei er en af Trumps nærmeste allierede, så bekender han sig fortsat til frihandel. Mercosur-aftalen kan derfor træde ret hurtigt i kraft. Det tager lidt længere tid med Indien, der først skal gennem den juridiske mølle, og så EUs godkendelsesproces.

Taberen er ... Trump

EU og Indiens store aftale er et gigantisk problem for Donald Trump. Det var meningen, at alle andre lande skulle lægge sig fladt ned og acceptere USAs betingelser for at opnå adgang til det amerikanske marked.

Men i stedet har EU spundet et nyt og omfattende spin af handelsaftaler baseret på ligeværdighed og regler. EU er i gang med en stor dereguleringsøvelse – og så arbejder man hastigt med at frigøre sig fra amerikansk teknologi og opbygge evnen til at forsvare sig selv.

Faktisk er Venezuela – Trumps nye olievenner – medlem af Mercosur, omend suspenderet siden 2016. Hvis der på et tidspunkt kommer en demokratisk regering, og man genoptager medlemskabet, så vil døren til EU også være åben.

I går var en rigtig god dag for EU. Det var en god dag for Indien. Det var en dårlig dag for Trump – og for Kina, der lige nu tæppebomber det europæiske marked med overskudsvarer med rabat.

Ulrik Harald Bie er Berlingskes økonomiske redaktør

LÆS OGSÅ SIDE 4